

کشاورزی تجاری و معیشتی

مفاهیم کلیدی

فصل ۳ نواحی انسانی

● ناحیه فرهنگی

صنایع نو (های تک)

● پخش فرهنگی

● چشم انداز فرهنگی

مرکز- پیرامون

مفاهیم کلیدی

● اقتصاد جهانی

● ناحیه فرهنگی

● پخش فرهنگی

● چشم انداز فرهنگی

● تنوع فرهنگی

● اقتصاد جهانی

● تنوع فرهنگی

● نابرابری فضایی

● نابرابری فضایی

● مرکز- پیرامون

● کشاورزی تجاری و معیشتی

● صنایع نو (های تک)

- منظور از ناحیه فرهنگی چیست و دین و زبان چه نقشی در ایجاد نواحی فرهنگی دارند؟
- نواحی عمده کشاورزی و صنعتی جهان کدامند و چه ویژگی‌هایی دارند؟
- علل نابرابری نواحی در اقتصاد جهانی چیست و این نابرابری چه تأثیری بر فضای جغرافیایی دارد؟
- کشورها برای محافظت از اقتصاد خود در تجارت بین‌المللی چه می‌کنند؟

نواحی فرهنگی (ص ۶۸)

درس ۶

فعالیت

در پایه های نهم و دهم با تعریف و مفهوم فرهنگ و ابعاد و عناصر مهم آن (نمادها، هنجارها، ارزش ها و عقاید) آشنا شدید و آموختید که فرهنگ به طور کلی به شیوه مشترک زندگی یک جامعه گفته می شود.

این دو یادداشت مربوط به دو گردشگر است که از دو ناحیه متفاوت دیدن کرده اند. آن ها را بخوانید.

...در یک چایخانه، چای سبز نوشیدیم و به هتل برگشتیم. راستی، چینی ها انعام دادن در رستوران را نمی پسندند و آن را توهین می دانند. ظهر کنسروهایی را که از ایران همراه آورده بودیم، باز کردیم و خوردیم. برخی از غذاهای چینی برای ما خیلی عجیب اند. در رستوران سوپ لاک پشت سفارش داده می شد و می گویند جزو غذاهای محبوب مردم این کشور است. پکن پر از جاذبه های دیدنی است. در معماری بناها، ترکیب بندی چوبی و ارتباط با طبیعت زیاد دیده می شود.

فردا قرار است به دیدن معبد بهشت در جنوب چین برویم. این کشور طی تاریخ تحت تأثیر کنفوسیوس گرایی، دین بودایی و تائوئیسم بوده است. از یک فروشنده نشانی مسیر را پرسیدم. به نظر می رسد عامه مردم خیلی زبان انگلیسی نمی دانند و آنهایی هم که انگلیسی صحبت می کنند، لهجه شان برای من نامفهوم است. به نظرم یادگیری زبان چینی خیلی سخت باشد. تا جایی که من از برخوردها فهمیده ام مردم چین خیلی سخت کوش، اهل کار و رعایت نظم و انضباط هستند. خلق و خوی ملایمی دارند و صبورند. همچنین خیلی مقتصد و صرفه جو هستند و

... هوای رم امروز به شدت گرم و شرجی شده است. تصمیم داریم برای بازدید از مجموعه واتیکان برویم. اینجامهد مسیحیت کاتولیک است. از پیشخوان هتل نشانی ایستگاه های اتوبوس را پرسیدم. البته تا امروز چند کلمه ایتالیایی هم یاد گرفته ام؛ مثلاً بون جورنو یعنی صبح به خیر. رم واقعا شهر مجسمه ها و بناهای باشکوه است. دیروز معبد پانتئون و کلیسای سنت پیر را دیدیم. جالب است در هر گوشه و کنار شهر و حتی در خیابان های فرعی بناهای تاریخی دیده می شود. دیشب در رستوران نزدیک هتل، خوراک ماکارونی با سبزیجات سفارش دادیم چون گوشت ذبح غیراسلامی مصرف نمی کنیم. راستش اگر خودخواهی نباشد، من ماکارونی را از ایتالیایی ها بهتر درست می کنم. امروز به دوستان گفتم من هنوز منشأ تاریخی ضرب المثل «همه راه ها به رم ختم می شود» را نمی دانم! آنهامی گویند: ...

۱) در این یادداشت ها به کدام عناصر و جنبه های فرهنگی دو مکان اشاره شده است؟ توضیح دهید و آنها را مقایسه کنید.

زبان ، دین و سبک زندگی (شرقی و غربی)

۲) چه عواملی موجب می شود مکان های مورد بازدید این دو گردشگر را دو ناحیه فرهنگی جدا از هم بدانیم ؟

وجود تفاوت در عناصر و جنبه های فرهنگی مثل زبان و دین

۱) ناحیه فرهنگی چیست؟ (ص ۶۹)

بخشی از سطح زمین است که در آن فرهنگ ویژه ای (نوع خاص زبان، دین، هنر و معماری، عقاید، نوع بهره برداری از محیط طبیعی، سبک زندگی روزانه، غذا، لباس و...) غالب است و به سبب همان فرهنگ ویژه از سایر نواحی جدا می شود.

مطالعه نواحی فرهنگی از مهم ترین موضوعات جغرافیای فرهنگی است.

۲) تعریف زبان را بنویسید؟

زبان نظامی از ارتباطات است که در آن، معنی الفاظ را فقط گروه خاصی که در آن مشترک اند، درک می کنند و می فهمند و برای گروه دیگر، معنایی ندارد.

۳) اهمیت زبان را بنویسید؟

از مهم ترین شاخصه ای فرهنگی است و برای افرادی که به آن تکلم می کنند، هویت مشترکی به وجود می آورد.

۴) چرا زبان، عنصر اصلی گسترش یک فرهنگ است؟

زیرا انسان ها از طریق آن، اطلاعات، تجربه ها، ارزش ها و آداب و رسوم خود را به دیگران و به نسل بعدی منتقل می کنند.

۵) خانواده بزرگ زبانی چیست؟

گروه بزرگی از زبان هاست که یک ریشه اصلی دارند؛ برای مثال، مردم انگلستان، اسپانیا، روسیه، هند و ایران به زبان های مختلف صحبت می کنند اما همگی جزء خانواده زبانی هند و اروپایی محسوب می شوند؛ زیرا ریشه مشترک دارند.

کشورهایی را که از نظر زبانی هم خانواده اند، می توان یک ناحیه زبانی به حساب آورد.

۶) سه خانواده زبانی مهم و پرتکلم جهان را نام ببرید؟

۱) خانواده هند و اروپایی ۲) خانواده چینی تبتی ۳) خانواده آفر و آسیایی (سامیایی - حامیایی)

۷) بزرگ ترین و گسترده ترین ، خانواده زبانی دنیارنام ببرید؟

خانواده زبانی هند و اروپایی

۸) از این زیرشاخه های زبان **هند و اروپایی**، زبان ایرانی است.

۹) مهم ترین و پرگویش ترین زبان های ایرانی کدامند؟

فارسی، پشتو، تاجیکی، لری، کردی، بلوچی، طبری، گیلکی و تالشی.

۱۰) دومین خانواده بزرگ زبانی از نظر تعداد سخنورانام ببرید؟ (ص ۷۰)

خانواده زبانی چینی - تبتی

۱۱) در کدام منطقه از جهان، خانواده چینی - تبتی بیشتر رواج دارد؟

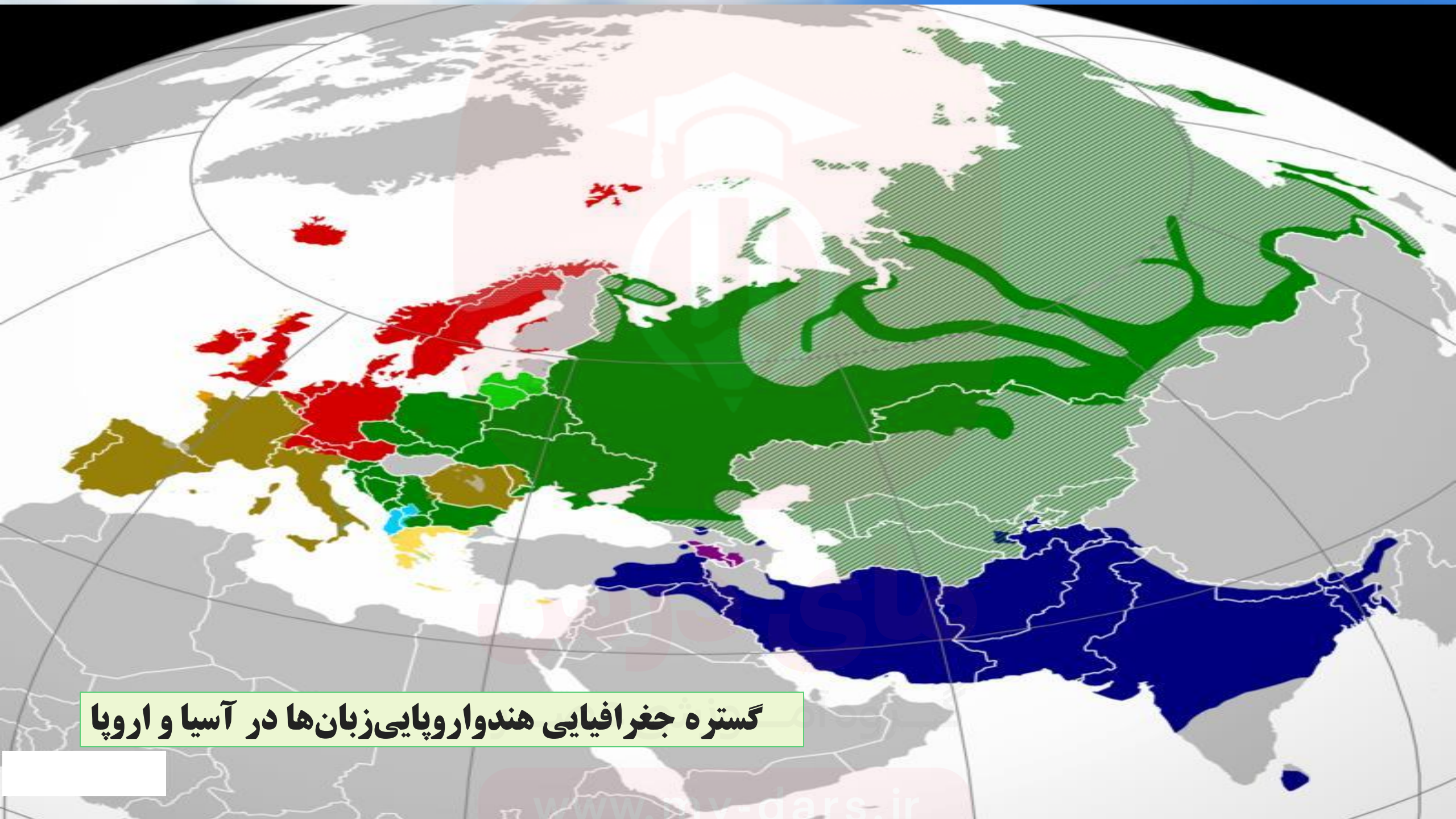
مردم زردپوست ناحیه آسیای شرقی

۱۲) معروف ترین و پرسخنگو ترین زبان خانواه چینی - تبتی را بنویسید؟

ماندارین چینی

۱۳) زبان مردم عرب و یهود و زبان مردم شمال آفریقا چیست؟

زبان سامی، زبان مردم عرب و یهود و زبان حامی، زبان بعضی از مردم در شمال افریقا است

گستره جغرافیایی هندواروپایی زبان‌ها در آسیا و اروپا

راهنما

خانواده هند و اروپایی

- سِلتی
- ژرمن (انگلیسی، آلمانی و ...)
- بالتو - اسلاویک (روسی، اکراینی)
- یونانی
- آلبانیایی
- ایرانی
- ارمنی
- رُمانش (اسپانیایی، فرانسوی، ایتالیایی)
- هندو آریایی (هندی، بنگالی)

خانواده زبانی قفقازی

خانواده زبانی آفرو - آسیانیک

- سامی (عربی و ...)
- کوشتیک
- بربر

خانواده خوی زن

خانواده نیچر - کنگو

خانواده نیل - صحرائی

خانواده اورالیک

خانواده زبانی التائیک

- ترکی
- مغولی
- تانگوس - مانچو
- ژاپنی و کره ای
- خانواده زبانی چینی - تبتی
- چینی
- تبتی، برمه ای
- خانواده تای

خانواده زبانی آسترو - آسیاتیک

- مون خمر
- موندا
- ویتنامی
- خانواده دراویدی
- خانواده آسترونزیایی
- (اندونزیایی، مالایایی)
- قرند بومی
- فاقد اطلاعات

چینی ماندارین و سایر زبان های چینی

قلمرو زبان عربی

فعالیت

- ۱- فعالیت شماره ۱ و ۲، مهارت های نقشه خوانی را انجام دهید.
 - ۲- چرا سه زبان چینی، انگلیسی و اسپانیایی از پرمتکلم ترین زبان های جهان محسوب می شوند؟ برای هر مورد، دلیل بیاورید
- چینی: جمعیت زیاد کشور چین، انگلیسی: استعمارگری و انقلاب صنعتی، اسپانیایی: استعمارگری**

۱۴) اهمیت زبان عربی و محدوده جغرافیایی آن را بنویسید؟

در بین زبان های خانواده **آفرو آسیایی**، معروف ترین و مهم ترین آنها زبان عربی است که در جنوب غربی آسیا و شمال افریقا بدان تکلم می کنند.

زبان عربی زبان رسمی حدود بیش از ۲۰ کشور و یکی از زبان های رسمی سازمان ملل متحد است. به علاوه، زبان قرآن است و با آن که قرآن به بسیاری از زبان های دنیا ترجمه شده است، میلیون ها نفر از مسلمانان جهان آن را به زبان اصلی (عربی) می خوانند و می آموزند و به همین دلیل، اهمیت ویژه ای دارد.

۱۵) عوامل گسترش برخی از زبان هارا بنویسید؟ (ص ۷۱)

جنگ و فتح سرزمین ها، تجارت و مهاجرت مردم از یک ناحیه به نواحی دیگر

۱۶) نقش «عصر اکتشافات جغرافیایی» در تغییر تاریخی الگوهای زبانی جهان را توضیح دهید؟

«عصر اکتشافات جغرافیایی» یکی از مهم ترین تغییرات تاریخی در الگوهای زبانی جهان در قرن ۱۵ و ۱۶ میلادی

معروف به آغاز شد. وقتی اروپاییان با پیشرفت در دریانوردی، سرزمین های نو را کشف کردند، در

امریکای شمالی، استرالیا و نیوزیلند، زبان انگلیسی گسترش یافت؛ در مستعمرات آنها در قاره

های افریقا، امریکای جنوبی و بخش هایی از آسیا نیز زبان های انگلیسی، اسپانیایی، پرتغالی و

فرانسوی رواج پیدا کرد.

۱۷) عامل گسترش زبان انگلیسی در قرن بیستم و بیست و یکم، را بنویسید؟
با پیشرفت های صنعتی و گسترش ارتباطات، برخی زبان ها مانند انگلیسی در سراسر جهان به کار گرفته شد.

۱۸) اهمیت زبان انگلیسی را بنویسید؟
امروزه در اغلب نرم افزارهای رایانه ای، برای پایش رفت و آمد هواپیماها و کشتی ها، و نیز در متون علمی و تحقیقاتی بین المللی استفاده می شود.

۱۹) علل غلبه بیشتر برخی زبان هادرجهان را بنویسید؟
رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات

۲۰) چرا اغلب کشورها سعی می کنند زبان ملی و زبان های محلی خود را حفظ کنند؟
زیرا هویت فرهنگی شان پابرجا بماند.

تابلوی «ایست» به زبان فرانسوی در ایالت کبک کانادا

کانادا کشوری انگلیسی زبان است، با این حال، در ایالت کبک در این کشور، بیشتر جمعیت به زبان فرانسوی صحبت می کنند و زبان رسمی این ایالت، فرانسوی است.

مسئولان ایالت کبک به موضوع زبان فرانسه و گسترش آن، حساسیت زیادی دارند و برای ترویج آن تلاش می کنند. بیشتر تابلوهای راهنمایی و نام مغازه ها و فروشگاه ها به زبان فرانسه نوشته شده است. یکی از اقدامات مسئولان ایالت کبک برای ترویج این زبان، برگزاری کلاس های زبان رایگان برای مهاجران است. (ص ۷۲)

در کشور انگلستان، مردم ناحیه ولز به **زبان ولزی یا وِلْشی** صحبت می کنند که با زبان انگلیسی، متفاوت است. ولزی ها که در انگلستان «اقلیت» محسوب می شوند، با اقداماتی از قبیل ایجاد کانال تلویزیونی، نوشتن و نشر کتاب های ادبی و قصه نویسی به زبان ولزی برای ترویج این زبان تلاش می کنند.

استفاده از دو زبان انگلیسی و ولش بر روی تابلوها در ناحیه ولز - انگلستان

مادر

منظور از « **زبان زنده جهانی** » زبانی است که یک یا چند تا از این ویژگی ها را داراست:
الف) تعداد زیادی سخنگو دارد،

ب) در بسیاری از کشورها به عنوان زبان دوم آموخته می شود،
پ) ادبیات غنی دارد،

ت) در روابط سیاسی، بازرگانی و اقتصادی و امور علمی مورد استفاده قرار می گیرد.
یکی از گسترده ترین زبانهای زنده دنیای امروز زبان انگلیسی است.

در **سازمان ملل متحد، ۶ زبان** شامل انگلیسی (بریتانیایی)، فرانسوی، چینی، عربی، اسپانیایی و روسی به عنوان زبان های رسمی پذیرفته شده اند که در ملاقات ها و جلسه ها و اسناد رسمی مورد استفاده قرار می گیرند.

گفت و گو کنید (ص ۷۳)

۱) آیا ممکن است زبان ها نیز مانند گونه های زیستی در خطر انقراض قرار بگیرند؟ چه عواملی موجب از بین رفتن زبان ها می شود؟

بله – عواملی مانند رشد و گسترش ارتباطات (رسانه ها) و پدیده جهانی شدن.

۲) چرا حفظ تنوع زبان ها مهم است؟ زیرا هر زبانی مخزنی از تاریخ، ادبیات، دانش و خرد در خود دارد که با از دست رفتن هر کدام، فرهنگ و تمدن عمومی بشری فقیرتر می شود.

۳) الف) چرا جامعه ما به تأسیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی اقدام کرده است؟ جهت حفظ زبان فارسی ب) وظیفه این نهاد چیست؟ برنامه ریزی جهت حفظ و گسترش زبان فارسی پ) چگونه می توان از اقدامات این نهاد حمایت و پشتیبانی کرد؟

مشارکت جمعی در کاربرد بیشتر واژه های زبان فارسی

۴) الف) به نظر شما، از چه راه هایی می توان زبان فارسی را گسترش داد؟ استفاده از زبان فارسی به شیوه درست در گروه ها و شبکه های مجازی، یادگیری اشعار و متون ادب پارسی و استفاده از آنها در مجامع عمومی ب) از چه راه هایی می توان زبان های قومی و محلی کشور ایران را تقویت کرد؟ برگزاری جشنواره های اقوام ایرانی، ترویج شبکه و رسانه های استانی و...

۲۱) تأثیرات دین را بنویسید؟ بر قوانین اجتماعی، عقاید، رفتارها و ارزش های اخلاقی، آیین ها و مراسم، و همچنین پدیده های قابل مشاهده مانند بناها و آثار هنری تأثیر زیادی دارند.

۲۲) به طور کلی، ادیان به چند گروه تقسیم می شوند؟

الف) ادیان مبتنی بر یکتاپرستی (ب) ادیان مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه

۲۳) ادیان مبتنی بر یکتاپرستی کدامند؟ اسلام، مسیحیت، یهود و زرتشت

۲۴) ادیان مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه کدامند؟ آئیمیس (مذاهب قبیله ای)، هندوئیسم،

بودائیسم

کاتولیک رم
آرتدوکس

پروتستان
اسلام (سنی)
اسلام (شیعه)

یهودی
هندوئیسم
کنفوسیوئیسم

بودایی
شینتوئیسم
مذاهب قبیله ای

مسیحیت (مختلط)
مورمون

۲۵) مسلمانان در کدام قاره ها پراکنده اند و دوماذهب بزرگ آن کدامند؟ (ص ۷۴)

علاوه بر آسیا و افریقا در سایر قاره ها – تشیع و تسنن

۲۶) در کدام نواحی پیروان دین مسیحت بیشتر هستند؟

در آسیا ظهور کرد اما امروزه شمار پیروان آن در قاره های اروپا، امریکا، استرالیا و نیوزیلند و کشورهای مرکزی و جنوبی افریقا بیشتر است.

۲۷) سه مذهب عمده دین مسیحیت کدامند؟

کاتولیک، پروتستان و ارتدوکس

۲۸) بیشتر پیروان دین یهود در کدام نواحی هستند؟

به صورت پراکنده در شهرها و نواحی بزرگ بازرگانی جهان زندگی می کنند و سرزمین مشخصی ندارند. یکی **از مراکز تجمع یهودیان**، سرزمین فلسطین اشغالی است که بعد از جنگ جهانی دوم با حمایت دولت های استعماری اشغال شده است.

۲۹) چشم انداز چیست؟ مثال بزنید؟

منظره قابل رؤیت از یک مکان. ساختمان ها و بناها، سبک معماری، نوع سکونتگاه های شهری و روستایی، مزارع، جاده ها، خیابان ها و نظایر آن که در یک چشم انداز مشاهده می شود، شیوه زندگی مردم یک ناحیه را به مشاهده گر نشان می دهد.

۳۰) چگونه چشم انداز فرهنگی خلق می شود؟

انسان ها با تغییراتی که در محیط های طبیعی به وجود می آورند، آن را خلق می کنند. فرهنگ هر ناحیه، موجب چشم اندازهای خاصی در آن ناحیه می شود.

در بین عناصر فرهنگی، دین نقش مهمی در خلق چشم اندازهای فرهنگی دارد.

(۳۱) چرا دین نقش مهمی در خلق چشم اندازهای فرهنگی دارد؟

پیروان یک دین با توجه به باورها و اعتقادات خود، چشم اندازهای خاصی را در قالب معماری، هنر، نقاشی، مجسمه سازی، ایجاد مکان های مقدس و زیارتگاهی به وجود می آورند.

(۳۲) سیمای شهرهای مذهبی را بنویسید؟

معمولاً در اطراف شهرهای مذهبی و مجاورت مکان های مقدس، بازارها، هتل ها، بنگاه های مسافرتی و فروشگاه های مختلف برای مسافران و بازدیدکنندگان پدید می آید.

فعالیت (ص ۷۵)

نمایشگاه عکس برپا کنید. با راهنمایی معلم یک مسابقه عکاسی اجرا کنید. افراد داوطلب از یک چشم انداز فرهنگی عکس بگیرند و در زیر هر تصویر درباره عناصری که در چشم انداز مشاهده می شود، توضیح مختصری بنویسند. تصاویر را به دیوار کلاس یا راهروی مدرسه نصب کنید. برای دو مورد از بهترین تصاویر، جایزه در نظر بگیرید.

۳۳) علت تقسیم زمین به نواحی فرهنگی توسط جغرافی دانان چیست؟

برای مطالعه و شناخت تنوع های فرهنگی

۳۴) معیارهای اصلی جغرافی دانان در تقسیم زمین به نواحی فرهنگی کدامند؟

دین، زبان، آداب و رسوم، هنر و معماری و نوع فعالیت اقتصادی

۳۵) جهان به چند ناحیه وسیع فرهنگی (قلمرو فرهنگی) تقسیم شده است؟ نشانی

۱) با مطالعه نقشه نواحی فرهنگی جهان در صفحه قبل جاهای خالی را پر کنید.
 ۲) با هم فکری یکدیگر، یکی از نواحی فرهنگی جهان را روی نقشه انتخاب کنید و براساس معیارهایی، آن را به دو یا چند ناحیه فرهنگی خردتر تقسیم نمایید.
(ناحیه مسلمانان اهل تسنن و ناحیه شیعیان)

ژرمن

ویژگی‌ها

از ویژگی‌های این ناحیه، غلبه زبان و لاتین، سطوح بالای صنعتی شدن، شهرنشینی و تجارت است. دین مردم این ناحیه مسیحیت است (پروتستان و کاتولیک). دنیاگرایی و کاهش اعتقاد به دین (سکولاریزم) در این ناحیه رواج دارد.

قلمرو

این ناحیه شامل ، اروپای شمالی و غربی، استرالیا و اقیانوسیه است.

آمریکای شمالی

ناحیه

ناحیه فرهنگی اروپایی - غربی

مطالعه برای
انجام دادن
فعالیت

رژه اسکاتلندی‌ها در جشن ملی

کلیسای تاریخی نوتردام - پاریس، فرانسه

معماری مدرن - کانادا

ناحیه فرهنگی اسلاو-ارتدوکس

شرقی

این ناحیه، روسیه و اروپای و مرکزی را دربرمی گیرد.

اسلاوها به زیرشاخه‌های متعدد زبان اسلاویک و بالتو اسلاویک*، صحبت می‌کنند. در این ناحیه، دین مسیحیت شاخه غالب است. گروه‌های اقلیت مسلمان نیز در این ناحیه زندگی می‌کنند. البته ماده‌گرایی* و کاهش اعتقاد به دین به دلیل غلبه طولانی کمونیسم* در این ناحیه رواج دارد. معماری سبک اسلاو در این ناحیه مشاهده می‌شود.

ارتدوکس

کلیسای جامع سنت باسیل - مسکو، روسیه

مجموعه ادبی/مجموعه 1398

مراسم جشن - اسلاوها

عروسک‌های چوبی (ماتروشکا) - صنایع دستی روسیه

گروه آموزشی عصر

ناحیه

ناحیه فرهنگی اسلام

قلمرو

قلمرو وسیعی از قاره آسیا و شمال قاره را در بر می گیرد. به علاوه، دین اسلام در جنوب شرق آسیا در کشورهایی مانند و مالزی گسترش یافته است.

آفریقا

ویژگی ها

در این ناحیه، زبان ها، قومیت ها و فرهنگ های متعدد وجود دارد، اما غلبه دین در زندگی اجتماعی، قوانین و باورها، موجب شکل گیری اشتراکات فرهنگی بسیاری شده است. مساجد از مهم ترین جلوه های معماری این ناحیه وسیع اند.

اسلام

(مطالعه موردی جهان اسلام را بخوانید.)

مسجد محمد علی پاشا - قاهره

برگزاری نماز عید فطر - اندونزی

بازار کرمان - ایران

این ناحیه، شامل افریقای مرکزی و است.

جنوب آفریقا

قلمرو نژاد پوست است و فرهنگ آن ترکیبی از فرهنگ قبایل مختلف است و ادیان قبیله‌ای در این ناحیه وجود دارد؛ هر چند در دوران استعمارگری اروپا و امریکا از دین تأثیر پذیرفته است. خانواده‌های زبانی متعددی در این ناحیه وجود دارد. معماری بومی این ناحیه برگرفته از شرایط طبیعی و آب و هوا، و متناسب با مصالح موجود در طبیعت است.

سیاه – مسیحیت

ماسک‌های افریقایی

اجرای سرود – دانش آموزان افریقایی

معماری مدرن افریقا

ویژگی ها	قلمرو	ناحیه
<p>در هند، مذهب هندوئیسم غلبه دارد. هرچند مبدأ دین بودایی نیز کشور هند است اما این دین در شرق آسیا در ژاپن و کره جنوبی گسترش یافته است. تأثیرپذیری از این دو دین و زندگی روستایی متأثر از کشت و آبوهوای موسمی از دیگر اشتراکات این ناحیه است. غلبه جلوه‌های طبیعت و استفاده از چوب و سقف‌های چند طبقه در معماری این نواحی مشاهده می‌شود.</p>	<p>این ناحیه مشرق و جنوب و جنوب‌شرقی آسیا را در برمی‌گیرد. خاستگاه دو تمدن بزرگ چین و بوده است.</p> <p style="text-align: center;">هند</p>	<p>ناحیه فرهنگی جنوب و شرق آسیا</p>

برنج

جشن سال نو - چین

معماری سنتی - ژاپن

جشن شتر - ایالت راجستان هند

گروه آموزشی عصر

ناحیه فرهنگی امریکای لاتین

این ناحیه شامل امریکای و است.

مرکزی و امریکای جنوبی

اسپانیا – پرتغال

مذهب کاتولیک، که با مذاهب بومی و قبیله‌ای آمیخته شده، و همچنین زبان‌های دو کشور استعمارگر و در این ناحیه رواج دارد. به‌طور کلی، اقتصاد و فرهنگ این ناحیه، مشابه اروپای مدیترانه‌ای است.

فروشگاه صنایع دستی – پرو

استاد یوم ماراکانا و مجسمه حضرت عیسی (ع)
ریودوژانیرو – برزیل

فروش میوه در خیابان – مکزیک

پخش فرهنگی (ص ۷۹)

به تصاویر توجه کنید؛ در هر تصویر چه پدیده ای را مشاهده می کنید؟
به نظر شما خاستگاه این پدیده ها کجاست و چگونه به این ناحیه هامنقل شده اند؟

ورزش کاراته - ایران

پیتزا فروشی - ژاپن

جشن نوروز - روستایی در قزاقستان

شعبه یک فست فود امریکایی - عربستان

۳۶) پدیده پخش یا انتشار چیست؟

فرایندی که طی آن یک موضوع یا پدیده مانند زبان، مذهب، افکار و ایده ها، نوآوری، وسایل و ابزار، لباس، شیوه زندگی و حتی بیماری از یک مکان به سایر مکان ها گسترش می یابند.

۳۷) تأثیرات پخش فرهنگی در زمان های گذشته را توضیح دهید؟

بسیاری از ابداعات بشر که در تمدن های اولیه شکل گرفته اند، مانند شیوه کشاورزی، خط، ذوب فلزات و تولید سلاح های جنگی، کم کم از ناحیه مبدأ خود به نواحی اطراف گسترش یافته اند.

۳۸) در گذشته، داد و ستدها در پخش فرهنگی چه تأثیری داشت؟

دادوستد میان نواحی نقش مهمی در پدیده پخش فرهنگی داشته است. برای مثال، آمدوشد کاروان ها در مسیر جاده ابریشم موجب گسترش ابداعات، افکار، کالاها و... در سرزمین های مختلف می شد.

بسیاری از ادیان و زبان ها طی دوره های تاریخی در جهان گسترش یافته اند. دین اسلام فقط در محل ظهور یا کانون خود باقی نماند بلکه در بخش های وسیعی از جهان، انتشار یافت. (ص ۸۰)

نقشه گسترش اسلام در دوره های مختلف

(۳۹) کدام عوامل در پخش فرهنگی در دنیای امروز نقش مهمی دارند؟ (ص ۸۱)
مهاجرت، دادوستد، گردشگری و جهانگردی، استفاده از انواع رسانه ها (کتاب و مجلات، تلویزیون و اینترنت و...) و انقلاب در فناوری اطلاعات و ارتباطات

(۴۰) انواع پخش و انتشار فرهنگی را توضیح دهید؟

(۱) گاهی دو ناحیه فرهنگی به هم خیلی نزدیک اند و پدیده فرهنگی در اثر تماس مستقیم مردم، از ناحیه ای به ناحیه دیگر منتقل می شود؛ مانند ورزش «هاکی» که مبدأ آن کشور کانادا است اما در بین مردم ایالات متحده امریکا و نواحی مرزی آن کشور با کانادا رواج بسیار یافته است.

(۲) گاهی پخش و انتشار از یک فرهنگ به فرهنگ های دیگر بدون آن که فرهنگ ها در تماس مستقیم با یکدیگر باشند، اتفاق می افتد. امروزه برخلاف گذشته، با توجه به گسترش رسانه ها، نوع دوم پخش فرهنگی غالب است و رسانه ها نقش عمده ای در تغییر علائق، رفتارها، سبک زندگی روزانه (شیوه لباس پوشیدن، نوع غذا، تفریحات و...) حتی در نواحی دورافتاده دارند

(۴۱) امروزه خطر بزرگ برای فرهنگ و هویت ملی و بومی نواحی جهان چیست؟
فرایند یکسان سازی فرهنگ ها و توسعه فرهنگ کشورهای سلطه گر

بیشتر بدانیم

کارل ساوئر (۱۸۸۹-۱۹۷۵م) جغرافی دان بزرگ آلمانی ، در زمینه جغرافیای فرهنگی و مفهوم **چشم انداز فرهنگی** مطالعات زیادی انجام داد.

تورستن هاگراشتراند (۱۹۱۶-۲۰۰۴م) جغرافی دان سوئدی، در زمینه پخش فرهنگی و نوآوری فرهنگی پژوهش های زیادی انجام داد. او در مطالعات خود به سه نوع پخش از نظر فضایی اشاره کرده است:

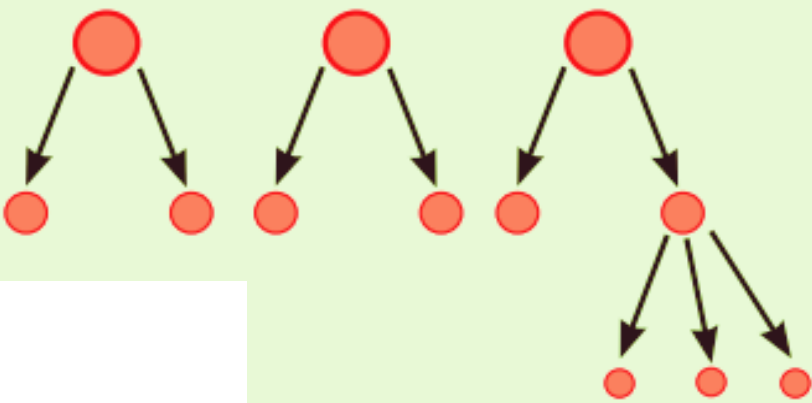
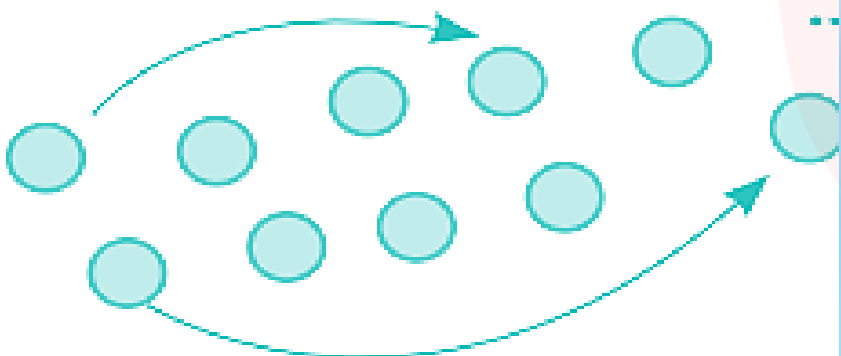
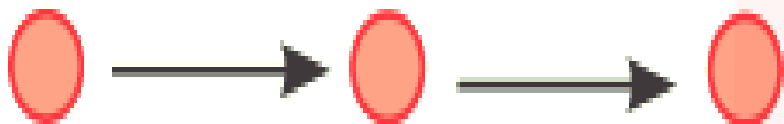
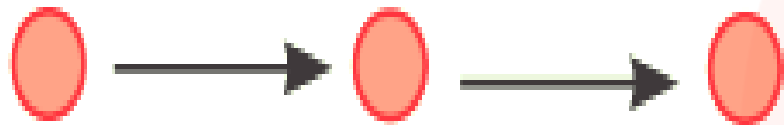
پخش مجاورتی: در این نوع پخش، پدیده مستقیماً از یک مکان به مکان مجاور می رود؛ مانند بیماری وبا.

پخش مجدد(مکان یابی دوباره):

پدیده مکان اولیه را کاملاً ترک می کند و به مکان جدید می رود. این نوع پخش، بیشتر در مورد مهاجران مطرح میشود؛ مانند انتقال افریقایی ها به عنوان برده به قاره امریکا و استقرار آنها در سرزمین های جدید.

پخش سلسله مراتبی: در این نوع پخش، پدیده یا نوآوری به طور منظم

از مکان های بزرگ تر یا مراکز به مکان های کوچک تر منتقل میشود؛ مانند تلویزیون که ابتدا در شهرهای بزرگ و سپس در شهرهای کوچک و روستاها گسترش یافت.

۱) تصویر زیر، روستایی را در ایران نشان می‌دهد. این تصویر به کدام یک از موضوعات این درس مربوط است؟ برداشت خود را توضیح دهید.

پخش سلسله مراتبی

۲) با کاوش و بررسی در محل زندگی خود، چند پدیده، مانند نوع پوشاک، غذا، ورزش و رسوم، را که از نواحی دیگر ایران یا جهان به ناحیه زندگی شما منتقل شده است، شناسایی و در کلاس معرفی کنید.

پیتزا (ایتالیا) و...

۳) چه عواملی موجب پخش فرهنگی می‌شود؟ نام ببرید. **رسانه ها، مهاجرت ، دادوستد و گردشگری**

۴) به نظر شما، پخش فرهنگی در چه زمینه‌هایی مثبت و قابل قبول، و در چه زمینه‌هایی نامناسب و منفی است؟ نظر خود را با استدلال توضیح دهید.

اگر توسعه پایدار به همراه آورد مثبت و اگر موجب تخریب فرهنگ ملی شود منفی است.

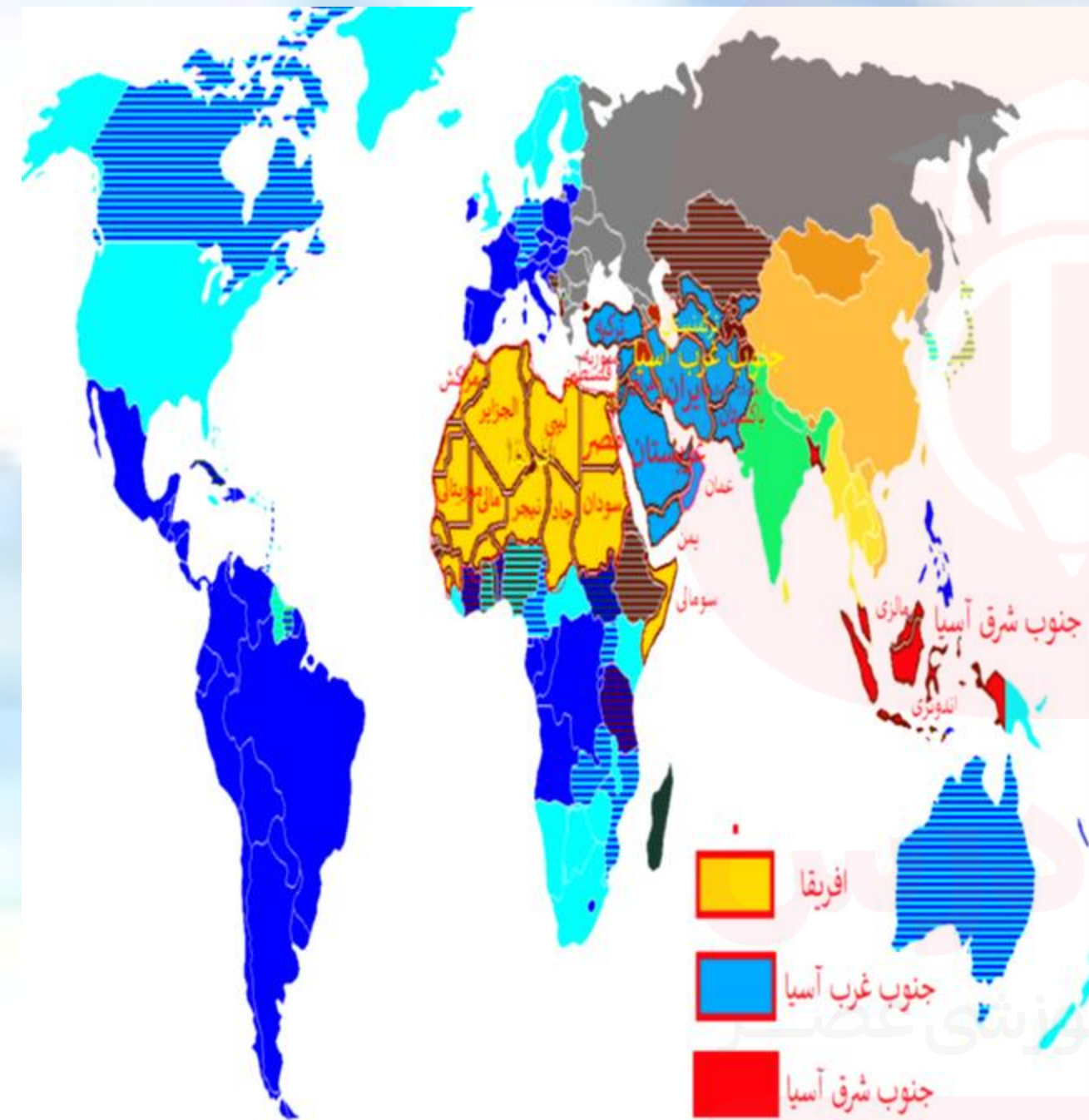
(نقشه خوانی)

۱) با استفاده از نقشه پراکندگی خانواده‌های زبانی بگوید زبان‌های هندواروپایی در کدام قاره‌ها و کدام نواحی گسترده شده است.
اروپا، امریکای شمالی، امریکای جنوبی، ایران، هند، پاکستان، افغانستان، بنگلادش، استرالیا و نیوزلند

۲) با توجه به نقشه قلمرو کشورهای عربی زبان در صفحه ۷۱ و با مراجعه به یک اطلس، نام کشورهایاروی نقشه کتاب بنویسید.

(تهیه نقشه موضوعی)

طرح نقشه (نقشه گنگ) جهان را از پیوست آخر کتاب کپی کنید. سپس با توجه به متن مطالعه موردی (۱) با استفاده از یک اطلس، روی آن کشورهای جهان اسلام را رنگ کنید. نام کشورهایاروی نقشه بنویسید. راهنمای مناسبی برای نقشه طراحی کنید و کشورهای مسلمان را در سه بخش افریقا، آسیای جنوب شرقی و آسیای جنوب غربی با سه رنگ مختلف نشان دهید.

موفق باشید

